

Hanke: KASE Welcome - Maaseudun vastaanottavuuden ja kaksisuuntaisen kotoutumisen rakentaminen

Kaustisen seutukunnan johtoryhmä 24.03.2026 § 12
12/00.01.05/2026

Valmistelija

kehittämisjohtaja Petri Jylhä, p. 050 551 3030

Kaustisen seutukunnan kunnat kohtaavat samanaikaisesti väestön vähene- mistä, työvoiman saatavuushaasteita sekä uusien asukkaiden asettumisen ja kotiutumisen lisääntyvää merkitystä osana alueen elinvoimaa. Uudistunut kotoutumislaki (681/2023) ja TE-palveluiden uudistus korostavat kuntien vastuuta kotoutumisen suunnittelussa ja yhteensovittamisessa. Vaikka lakisääteinen kotoutumislaki koskee maahanmuuttajia, KASE Welcome - hanke laajentaa tämän ajattelumallin koskemaan kaikkia uusia asukkaita.

Alueella kotiutumiseen ja asettumiseen liittyvä toiminta on tällä hetkellä hajanaista, kuntien resurssit vaihtelevat ja yhteisöpohjainen, systemaattinen vastaanottavuuden toimintamalli puuttuu. Monessa kunnassa ei ole vakiin- tuneita käytäntöjä, joilla uusia asukkaita – niin kotimaasta kuin ulkomailtakin muuttavia – tuetaan kiinnittymään paikallisyhteisöön. Kotoutumislain mu- kaan kotoutumisohjelma voi sisältää myös järjestö-, yhdistys- ja kulttuuritoi- mintaan tutustumista sekä siihen osallistumista. Kaustisen seutukunnassa on vahva ja jopa kansainvälisesti tunnistettu aineeton kulttuuriperintö, mutta sitä ei ole systemaattisesti hyödynnetty uusien asukkaiden osallisuuden ja kotiutumisen välineenä.

KASE Welcome -hankkeen tarkoituksena on rakentaa Kaustisen seutu- kuntaan pysyvä, yhteisöpohjainen vastaanottavuuden toimintamalli, joka vahvistaa alueen veto- ja pitovoimaa sekä tukee uusien asukkaiden kiinnittymistä paikallisyhteisöön heidän taustastaan riippumatta. Hanke vastaa tunnistettuun tarpeeseen: alueella ei ole tällä hetkellä systemaattista, seudullista mallia yhdistysten ja yhteisöjen toiminnasta viestimiseen ja tiedottamiseen, kolmannen sektorin toimintaan ohjaamiseen ja yhteisöön liittämiseen ja hyvien väestösuhteiden edistämiseen. Toiminta on hajanaista ja riippuvaista yksittäisten toimijoiden aktiivisuudesta. Samalla väestökehi- tys, työvoiman saatavuus ja alueen elinvoima edellyttävät pitkäjänteistä vastaanottavuustyötä.

Hankkeen tarkoituksena ei ole rahoittaa lakisääteisiä kotoutumispalveluja, vaan kehittää niitä täydentävä, käytännönläheinen Welcome-rakenne, jossa kunnat, yhdistykset, yritykset ja kulttuuritoimijat toimivat yhdessä. Malli perustuu kaksisuuntaiseen kotiutumiseen: sekä uudet asukkaat taustastaan riippumatta että vastaanottava yhteisö rakentavat aktiivisesti yhteistä arkea.

Hankkeessa käynnistetään konkreettisia yhteisöpohjaisia pilotteja, vahvis- tetaan yhteistyöverkosta sekä kehitetään monikielinen digitaalinen Welcome-palvelu, joka hyödyntää tekoälyä saavutettavuuden ja tiedon jakamisen parantamiseksi. Näin luodaan skaalautuva ja kustannustehokas ratkaisu pienille maaseutukunnille. Hankkeen pitkän aikavälin tarkoituksena on vahvistaa Kaustisen seutukunnan elinvoimaa rakentamalla vastaan- ottava, avoin ja yhteistyöhön perustuva maaseutu ympäristö, jossa uudet asukkaat kokevat kuuluvansa yhteisöön ja alueella toimivilla organisaatioilla on valmiudet toimia monimuotoisessa toimintaympäristössä.

Hankkeen konkreettiset tavoitteet ovat:

1. Rakentaa Kaustisen seutukuntaan seudullinen Welcome-toimintamalli.

2. Vahvistaa kaksisuuntaista kotiutumista, osallisuutta ja hyviä väestösuh- teita.
3. Luoda käytännön yhteisöpohjaisia kiinnittymisen ja asettumisen toimintamalleja.
4. Parantaa seudun vastaanottavuutta kaikille uusille asukkaille ja yritysten työntekijöille.
5. Kehittää digitaalinen Welcome-ratkaisu, joka hyödyntää tekoälyä mm. kieliversioinnissa ja palvelupolkujen ohjauksessa.
6. Mallintaa yhteistyörakenne, jonka kunnat voivat vakinaistaa hankkeen jälkeen joko omaksi toiminnaksi tai yhteistyörakenteen mukaisesti kolmannen sektorin tuottamaksi toiminnaksi.

Kohderyhmä:

- kaikki uudet asukkaat
- asettajat ja kotiutajat
- perheet
- seudun yhdistykset ja yhteisöt
- kylätoimijat
- yritykset ja työnantajat
- kuntien henkilöstö ja luottamushenkilöt

Hanke hyödyttää välillisesti koko seutukunnan väestöä vahvistamalla yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.

Konkreettiset tuotokset:

- Perustettu seudullinen Welcome-verkosto (kunnat, yhdistykset, yritykset, muut toimijat)
- Kuvattu ja käyttöön otettu Welcome-toimintamalli
- Toteutettu vähintään 3–5 yhteisöpohjaista Welcome-pilottia eri kunnissa
- Kehitetty ja käyttöön otettu monikielinen digitaalinen Welcome-palvelu
- AI-pohjainen kieliversiointi keskeisille palvelusisällöille
- Dokumentoidut pilotit ja jatkokehityssuunnitelma

Toiminnalliset tulokset:

- Yhdistysten ja yhteisöjen osallistuminen vastaanottavuustyöhön lisääntyy
- Uusien asukkaiden tietoisuus alueen palveluista ja harrastusmahdollisuuksista paranee
- Verkostomainen yhteistyö kuntien ja kolmannen sektorin välillä vahvistuu
- Yrityksille selkeä tietopaketti ja toimintamalli uusien työntekijöiden vastaanottamiseen

Kaustisen seutukunta on hakenut hankkeelle Leader-rahoitusta Pirityiset ry:ltä. Hankkeen kokonaisbudjetti on 148.869 euroa ja toteutusaika 1.9.2026-31.3.2028.

Esittelijä

kehittämisjohtaja Petri Jylhä

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi hanke-esittely. Johtoryhmä hyväksyy hankkeen rahoitushakemuksen jättämisen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Seutukunta selvittää myös muita mahdollisia rahoitusvaihtoehtoja, mikäli hanke ei sovellu Pirityisten rahoitettavaksi.